

PRAKSISOVERSIGT · STRAFFERET

Praksisoversigt over covid-19-strafskærpelse (straffeloven § 81 d)

Strafskærpelse ved forbrydelser med baggrund i covid-19-epidemien

Version 1 · Opdateret 6. jun. 2026 · 15 afgørelser · 2020-2025

[Læs online](#)**INTRODUKTION**

[Straffelovens § 81 d](#) var en midlertidig strafskærpelsesregel, indført ved lov nr. 349 af 2. april 2020 og ophævet den 1. januar 2022, som muliggjorde op til fordobling – og for hjælpepakkesvig op til firedobling – af straffen for en række opregnede forbrydelser begået med baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien. Bestemmelsen finder fortsat anvendelse på gerninger begået i perioden 2. april 2020 – 31. december 2021. Højesteret har i tre principielle afgørelser (sag 113/2021, sag 114/2021 og sag 14/2024) præciseret rækkevidden: solnedgangsklausulen medfører, at forholdet bedømmes efter [§ 81 d](#), men med den mildere 2022-lovændring; tillægsbøden beregnes fortsat som firedoblet tilsigtet vinding; og særlovshjemler (fx momslåneloven) kan som *lex specialis* udelukke [§ 81 d](#). Praksis spænder fra bedrageri med lønkomensation, dokumentfalsk med coronapas og tyveri af værnemidler til vold og trusler mod frontlinjepersonale.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Straffelovens § 81 d blev ophævet den 1. januar 2022, men finder fortsat anvendelse på gerninger begået i perioden 2. april 2020 – 31. december 2021, jf. straffelovens § 3, stk. 1, 2. pkt. om solnedgangsklausuler.
- 02** For sager pådømt fra og med den 1. juli 2022 er udgangspunktet for frihedsstraffen en fordobling – ikke en firedobling – af normalstraffen, jf. lov nr. 893 af 21. juni 2022.
- 03** Tillægsbøden (§ 81 d, stk. 3) fastsættes fortsat til det firedobbelte af den tilsigtede vinding, uanset pådømmelsestidspunktet.
- 04** Der kan ikke idømmes tillægsbøde for forhold begået forud for § 81 d's ikrafttræden den 2. april 2020, da der ikke forelå praksis herfor.
- 05** Betinget straf med samfundstjeneste kan anvendes i hjælpepakkesager, hvis betingelserne i øvrigt er opfyldt – der er ikke hjemmel for særlig tilbageholdenhed.
- 06** Straffelovens § 289 a er subsidær i forhold til særlovshjemler (*lex specialis*): hvor en covid-særlov indeholder en tilsvarende strafregulering, finder særloven – ikke § 289 a sammenholdt med § 81 d – anvendelse.

- 07** Betingelsen om sammenhæng med epidemien kræver, at gerningen helt eller delvist var motiveret af at udnytte den situation, covid-19 medførte – det er ikke tilstrækkeligt, at forbrydelsen tilfældigvis er begået i pandemiperioden.
- 08** Stk. 4 (residualbestemmelsen) kan skærpe straffen for enhver overtrædelse med covid-baggrund, der ikke er opregnet i stk. 1 – herunder dokumentfalsk med coronapas for at omgå smitteforebyggende restriktioner.
- 09** Bødetakster for overtrædelse af epidemilovens påbud (forsamlingsforbud, mundbind, isolation mv.) reguleres af epidemilovens egne bødebestemmelser, ikke af § 81 d.

§ 1 Lovgrundlag og bestemmelsens opbygning

[Straffelovens § 81 d](#) blev indført ved **lov nr. 349 af 2. april 2020** – hastebehandlet under grundlovens § 22 (fremsat og vedtaget samme dag) – og ophævet den 1. januar 2022. Bestemmelsen er ikke en selvstændig forbrydelse, men en kvalificeret strafudmålingsregel med fire led:

- **Stk. 1** (fordobling): Straffen for en række opregnede forbrydelser (bl.a. §§ 119, 161, 163, 171, 276, 279, 289, 289 a) kan forhøjes indtil det dobbelte, hvis lovovertrædelsen har baggrund i eller sammenhæng med covid-19-epidemien.
- **Stk. 2** (firedobling): Straffen kan forhøjes til fire gange normalstraffen, hvis der uberettiget er opnået eller søgt opnået støtte fra hjælpepakker. Ved lov nr. 893 af 21. juni 2022 blev firedoblingsreglen for frihedsstraf ophævet med virkning for pådømmelser fra 1. juli 2022.
- **Stk. 3** (tillæggsbøde): Ved udmåling af tillæggsbøde efter [§ 50, stk. 2](#) skal der lægges vægt på den opnåede eller tilsigtede vinding – i praksis firedobling.
- **Stk. 4** (residual): For lovovertrædelser, der ikke er opregnet i stk. 1, skal det i almindelighed indgå som en skærpende omstændighed, at forholdet har baggrund i epidemien.

Forarbejderne til L 157 (2019/20) præciserer, at betingelsen om "baggrund i eller sammenhæng med" covid-19 indebærer, at overtrædelsen *helt eller delvist skal have været motiveret af at udnytte den situation*, epidemien har medført. Det er uden betydning, om gerningsmanden under normale omstændigheder også ville have begået samme kriminalitet.

[Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om covid-19-relateret kriminalitet](#) samler de relevante retningslinjer for anklagemyndigheden, herunder bødetakster for overtrædelser af epidemilovens bekendtgørelser.

LOV

[Straffeloven § 50, stk. 2](#)
[Straffeloven § 81d, stk. 1, 2, 3, 4](#)

§ 2 Lovændringernes tidslinje og solnedgangsklausulen

Bestemmelsens lovhistorik har afgørende betydning for strafudmålingen:

Dato	Begivenhed

2. april 2020	§ 81 d indføres ved lov nr. 349 (L 157, hastebehandlet samme dag). Stk. 1: fordobling. Stk. 2: firedobling ved hjælpepakkesvig.
27. februar 2021	Lov nr. 289 forlænger solnedgangsklausulen til 1. januar 2022.
1. januar 2022	§ 81 d ophæves – men overtrædelser begået før dette tidspunkt straffes fortsat.
21. juni 2022	Lov nr. 893 indfører § 4, stk. 4-5 i lov nr. 349: ved pådømmelse fra 1. juli 2022 sker straffeskærpelse alene efter stk. 1 (fordobling); stk. 3 om tillægsgbøde fortsætter uændret.

Højesteret har i [Sag 113/2021](#) og [Sag 114/2021](#) fastslået det retlige grundlag for tidsafgrænsningen:

"Ophøret af bestemmelsens gyldighed beror [...] på ydre, strafskylden uvedkommende forhold. Det følger herefter af straffelovens § 3, [stk. 1](#), 2. pkt. [...] at forhold, der er begået, mens [§ 81 d](#) var i kraft, men som pådømmes efter dette tidspunkt, skal bedømmes efter [§ 81 d](#)."

Baggrunden for lov nr. 893 af 21. juni 2022 var en flerårsaftale om kriminalforsorgens økonomi 2022-2025, hvor aftalepartierne konstaterede, at firedoblingsreglen forventedes at forværre belægspresset i fængslerne betydeligt.

LOV	Straffeloven § 3, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Reduktion af fængselsstraf for svindel med covid-19-hjælpepakker som følge af mellemliggende lovændring	09.09.2022
	Højesteret · Højesteret nedsætter fængselsstraf for groft svig med COVID-19 hjælpepakker efter lovændring, men fastholder firedobling af tillægsgbøde	09.09.2022

§ 3 Højesterets principielle afgørelser om hjælpepakkesvig

Tre højesteretssager udgør fundamentet for strafudmålingen:

Sag 113/2021 (U.2022.4820H) – 9. september 2022

Tiltalte ansøgte to gange om lønkomensation for fiktive ansatte, samlet ca. 285.000 kr. Intet beløb kom til udbetaling. Landsretten idømte 2 års ubetinget fængsel + tillægsgbøde 1.125.000 kr. Højesteret nedsatte til [1 års betinget fængsel](#) med 200 timers samfundstjeneste, mens tillægsgbøden stadfæstedes.

"Der er ikke i forarbejderne til [straffelovens § 81 d](#) eller til lovændringen i 2022 grundlag for, at der skal udvises tilbageholdenhed med anvendelse af betinget straf, herunder med vilkår om samfundstjeneste, hvis betingelserne for dette i øvrigt er opfyldt."

Sag 114/2021 (U.2022.4486H) – 9. september 2022

Grov hjælpepakkesvindel for ca. 1,7 mio. kr. fordelt på lønkomensation, arrangement-komensation og omsætningstabskomensation. Landsretten idømte 3½ års fængsel + 3.400.000 kr. tillægsgbøde. [Højesteret nedsatte](#) til 2 års fængsel + 2.375.000 kr. tillægsgbøde + rettighedsfrakendelse i 5 år.

Højesteret fastslog det centrale princip om tillægsgbøde:

"Forud for indførelsen af [straffelovens § 81 d](#) kan det ikke anses at have været praksis efter [straffelovens § 50, stk. 2](#), at idømme tillæggsbøde i sager, der kan sidestilles med den foreliggende. [...] For så vidt angår de øvrige beløb finder Højesteret, at tillæggsbøden [...] bør fastsættes til det firedobbelte af den tilsigtede vinding."

Sag 14/2024 (AM2024.06.25H) – 25. juni 2024

Tiltalte ansøgte om rentefrit momslån på 199.498 kr. i strid med udelukkelsesreglen i momslåneloven.

Højesteret fastslog, at momslånelovens § 9, stk. 3 som lex specialis udelukkede [straffelovens § 289 a](#) – og dermed § 81 d's strafskærpelse. Tiltalte idømtes bøde på 325.000 kr. efter særlovens egne principper.

"[Straffelovens § 289 a, stk. 1](#), finder [ikke] anvendelse på forhold, der som det foreliggende er omfattet af moms- og lønsumsafgiftslånelovens § 9, stk. 3, jf. stk. 1."

LOV	Straffeloven § 50, stk. 2	Straffeloven § 81d, stk. 1, 3	Straffeloven § 289a, stk. 1
PRAKSIS	Højesteret · Højesteret fastslår, at særlov om COVID-19 lån har forrang for Straffeloven § 289 a ved uberettiget ansøgning 25.06.2024 Højesteret · Reduktion af fængselsstraf for svindel med covid-19-hjælpepakker som følge af mellemliggende lovændring 09.09.2022 Højesteret · Højesteret nedsætter fængselsstraf for groft svig med COVID-19 hjælpepakker efter lovændring, men fastholder firedobling af tillæggsbøde 09.09.2022		

§ 4 Strafniveauer ved hjælpepakke-bedrageri i praksis

Følgende tabel sammenfatter de vigtigste afgørelser:

Sag	Beløb	Frihedsstraf	Tillæggsbøde	Betinget?
SS-113/2021-HJR (H)	285.000 kr.	1 år	1.125.000 kr.	Ja (m/ samfundstj.)
SS-114/2021-HJR (H)	1,7 mio. kr.	2 år	2.375.000 kr.	Nej
SS-736/2021-GLO (B)	1.495.100 kr.	4 år*	4.485.300 kr.	Nej
SS-12530/2020-GLO (B)	483.840 kr.	2 år*	1.450.000 kr.	Nej
S-179-22 (Ø)	205.000/140.000 kr.	10-14 mdr.	560.000-820.000 kr.	Ja
AM2023.06.22B (B)	179.050 kr.	1 år 3 mdr.	715.000 kr.	Ja
SS-11691/2024-KBH (B)	12 mio. kr.	3 år 6 mdr.	28.000.000 kr.	Nej

*Afsagt før lov nr. 893 (firedoblingsprincippet gjaldt stadig for frihedsstraf).

Mønstret viser:

- **Normalstraf:** For svig i størrelsesordenen 200.000-300.000 kr. er normalstraffen uden covid-sammenhæng 6-9 måneders fængsel; med fordobling efter [§ 81 d, stk. 1](#): 1-1½ år.
- **Særlig grov karakter** (over 500.000 kr.): Henføres til [§ 289](#) og udmåles forholdsmæssigt med fordobling.
- **Tillæggsbøde:** Beregnes som 4 × tilsigtet vinding for den del af gerningen, der er begået efter 2. april 2020.
- **Forsøg sidestilles med fuldbyrdelse:** Højesteret har fastslået, at det "ikke kan tillægges betydning, at det ikke lykkedes at få udbetalt noget beløb."

LOV	Straffeloven § 289	Straffeloven § 289a, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Reduktion af fængselsstraf for svindel med covid-19-hjælpepakker som følge af mellemliggende lovændring		09.09.2022
	Højesteret · Højesteret nedsætter fængselsstraf for groft svig med COVID-19 hjælpepakker efter lovændring, men fastholder firedobling af tillægsbøde		09.09.2022
	Landsretten · Domsafsigelse for forsøg på bedrageri med COVID-19-kompensation og dokumentfalsk		10.05.2023
	Byretten · Svig med Corona-hjælpepakker: Fængsel i 3 år og 6 måneder og millionbøder til to eventarrangører		03.07.2025
	Byretten · Betinget fængsel og millionbøde for svindel med COVID-19-lønkompensation til familiemedlemmer		22.06.2023
	Byretten · Direktør dømt for forsøg på COVID-19-relateret bedrageri mod Erhvervsstyrelsen		15.02.2021
	Byretten · Svigagtig lønkompressionsansøgning under COVID-19 hjælpepakke		08.02.2021

§ 5 Vold og trusler mod frontlinjepersonale (stk. 1 sammenholdt med § 119)

Stk. 1 opregnede bl.a. [straffelovens § 119](#) (vold og trusler mod offentligt ansatte). Forarbejderne forudsatte en fordobling af straffniveaue, når vold eller trusler har baggrund i eller sammenhæng med epidemien.

I [V.L. S-0723-20](#) (Vestre Landsret, 1. april 2020) stadfæstede landsretten varetægtsfængsling af en sigtet, der gentagne gange råbte "jeg har corona" og hostede direkte i ansigtet på tre politibetjente under en anholdelse. Sigtelsen var rejst efter [§ 119, stk. 1](#), og byretten fandt den begrundede mistanke for vold/trussel mod tjenestemand opfyldt. Forholdet illustrerer den type adfærd – corona-hoste som trussel – der motiverede stk. 1's straffeskærpelse for angreb på frontlinjepersonale.

Kerneeksemplet fra forarbejderne er:

"overtrædelser af denne karakter [skal] som klar hovedregel medføre en fordobling af det hidtidige straffniveau."

Højesteret har i [AM2025.01.03H](#) behandlet dødstrusler mod statsministeren fremsat under en corona-demonstration ("Men in Black"), men her var [§ 81 d](#) ikke påberåbt – i stedet anvendtes [§ 119, stk. 1](#) med skærpelse efter [§ 81, nr. 7](#) (lovlig ytring i offentlig debat). Sagen illustrerer, at ikke al corona-relateret kriminalitet subsumeres under [§ 81 d](#) – det kræver den specifikke epidemiudnyttelses-motivation.

Afgrænsning: Vold mod corona-vagter (private dørmænd) uden offentlig myndighedsudøvelse falder uden for [§ 119](#) og dermed ofte uden for stk. 1. Generel [vold mod tjenestemænd](#) uden covid-sammenhæng behandles særskilt.

LOV	Straffeloven § 81d, stk. 1	Straffeloven § 119, stk. 1	
PRAKSIS	Højesteret · Højesteretsdom over tre mænd for dødstrusler mod statsministeren under corona-demonstration		03.01.2025
	Landsretten · Varetægtsfængsling stadfæstet for trussel mod politi med henvisning til coronavirus (Straffeloven § 119)		01.04.2020

§ 6 Dokumentfalsk med coronapas og omgåelse af indrejserestriktioner

LOV

[Straffeloven § 81d, stk. 1](#)
[Straffeloven § 276](#)

PRAKSIS

Byretten · Betinget fængsel for trusler, hærværk og tyveri af håndsprit under skærpende omstændigheder ved Covid-19

24.02.2021

§ 8 Rigsadvokatmeddelelsen og anklagemyndighedens retningslinjer

[Rigsadvokatmeddelelsen, afsnittet om covid-19-relateret kriminalitet](#) (CIR1H, accession C20230974509, senest opdateret 23. september 2023) er den centrale retskilde for anklagemyndighedens strafudmålingspraksis. Meddelelsen sammenfatter:

- **Betingelsen om covid-sammenhæng** (pkt. 5.2.1): Overtrædelsen skal helt eller delvist have været motiveret af at udnytte epidemisituationen. Det er i almindelighed opfyldt, når gerningen vedrører hjælpepakker, værnemidler eller påskud af myndighedsrepræsentation.
- **Hjælpepakkebegrebet** (pkt. 5.4.1): Dynamisk begreb der dækker alle erhvervs- og jobrettede tiltag lanceret for at afbøde covid-19's negative økonomiske konsekvenser.
- **Strafudmålingen** (pkt. 5.4.2): I verserende sager skal anklageskriftet berigtiges, så citering af stk. 2 udgår – der nedlægges alene påstand om skærpelse efter stk. 1.
- **Tillægsbøde** (pkt. 5.5): Fire gange tilsigtet vinding, uanset pådømmelsestidspunktet.
- **Bødetakster for epidemilovsovertrædelser** (pkt. 6-7): Overtrædelse af forsamlingsforbud, mundbind-krav mv. sanktioneres efter epidemilovens egne bødebestemmelser – ikke efter [§ 81 d](#).

Meddelelsen refererer eksplicit til Højesterets to afgørelser af 9. september 2022 (U.2022.4820H og U.2022.4486H) som præcedens for det gældende straffniveau og fremhæver, at samfundstjeneste kan anvendes i hjælpepakkesager.

LOV

[Straffeloven § 81d, stk. 1, 3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Reduktion af fængselsstraf for svindel med covid-19-hjælpepakker som følge af mellemliggende lovændring

09.09.2022

Højesteret · Højesteret nedsætter fængselsstraf for groft svig med COVID-19 hjælpepakker efter lovændring, men fastholder firedobling af tillægsbøde

09.09.2022

§ 9 Afgrænsning: Epidemilovsovertrædelser og lex specialis

Praksis afgrænser tydeligt [§ 81 d](#) fra andre sanktionsmuligheder:

Epidemilovens egne bødebestemmelser

Rene karantæneovertrædelser, brud på forsamlingsforbud, overtrædelse af mundbind-krav og undladelse af at efterkomme påbud om isolation sanktioneres efter [epidemilovens § 66](#) – ikke efter [§ 81 d](#). Rigsadvokatmeddelelsen fastsætter bødetakster:

- Manglende efterkommelse af påbud om isolation/undersøgelse: 3.500 kr.
- Overtrædelse af forsamlingsforbud (18. marts – 3. april 2020): 1.500 kr.
- Overtrædelse af forsamlingsforbud (fra 4. april 2020): 2.500 kr.

Lex specialis (momslåneloven)

Højesterets dom i [AM2024.06.25H](#) afklarede, at [§ 289 a's subsidiaritet \(stk. 3\)](#) medfører, at covid-særlove med selvstændige straffjemler udelukker både [§ 289 a](#) og den dertil knyttede [§ 81 d](#)-skærpelse. Konsekvensen er markant: i stedet for fordoblet fængselsstraf + firedoblet tillægsbøde resulterede dommen i en bøde på 325.000 kr. beregnet efter særlovens egne principper.

Standardbedrageri uden covid-kontekst

[Bedrageri](#) uden specifik epidemiudnyttelse falder uden for [§ 81 d](#). Den blotte tidsmæssige overlapning med pandemiperioden er utilstrækkelig. Det er anklagemyndigheden, der bærer bevisbyrden for den konkrete sammenhæng.

LOV

[Straffeloven § 289a, stk. 3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret fastslår, at særlov om COVID-19 lån har forrang for Straffeloven § 289 a ved uberettiget ansøgning 25.06.2024

§ 10 Sammenfatning og bestemmelsens aktuelle relevans

[Straffelovens § 81 d](#) er formelt ophævet, men lever videre i retspraksis som grundlag for strafudmåling i de mange verserende og endnu uafsluttede hjælpepakkesager. De centrale takeaways:

- **Fordobling er nu normen:** Udgangspunktet for frihedsstraffen er det dobbelte af, hvad en tilsvarende forbrydelse uden covid-sammenhæng ville udløse.
- **Tillægsbøden er upåvirket:** Firedobling af tilsigtet vinding fastholdes – dette er den mest mærkbare sanktion for gerningsmændene.
- **Betinget straf er mulig:** Højesteret har eksplicit afvist en skærpet norm mod betinget straf i disse sager.
- **Lex specialis kan udelukke skærpelsen:** Anklagemyndigheden skal nøje undersøge, om covid-særlovgivning indeholder selvstændige straffjemler.
- **Bestemmelsen er overvejende historisk:** Uden en aktiv klassifikation af en sygdom som "alment farlig" jf. epidemilovens § 2 kan [§ 81 d](#) ikke aktiveres for fremtidige gerninger.

Seneste domme (juli 2025) viser, at hjælpepakkesagerne fortsat behandles af domstolene –

[SS-11691/2024-KBH](#) om kulturpulje-svindel for 12 mio. kr. resulterede i 3½ års fængsel og tillægsbøder på 28 mio. kr. til hver af to tiltalte. Der er ingen vedtagne-men-ikke-konsoliderede ændringer til [§ 81 d](#) (senest konsolideret 14. november 2025).

LOV

[Straffeloven § 81d, stk. 1, 3](#)

PRAKSIS

Højesteret · Højesteret fastslår, at særlov om COVID-19 lån har forrang for Straffeloven § 289 a ved uberettiget ansøgning 25.06.2024

Højesteret · Reduktion af fængselsstraf for svindel med covid-19-hjælpepakker som følge af mellemliggende lovændring 09.09.2022

Højesteret · Højesteret nedsætter fængselsstraf for groft svig med COVID-19 hjælpepakker efter lovændring, men fastholder firedobling af tillægsbøde 09.09.2022

Byretten · Svig med Corona-hjælpepakker: Fængsel i 3 år og 6 måneder og millionbøder til to eventarrangører 03.07.2025

REFERENCE Lovgrundlag

3 paragraffer

Straffeloven § 3	stk. 1	Straffeloven § 81d	stk. 1, 2, 3, 4
Straffeloven § 289a	stk. 1		

MATERIALE Citerede afgørelser

13 afgørelser

HØJESTERET · ØVERSTE INSTANS

4

03.01.2025	Højesteretsdom over tre mænd for dødstrusler mod statsministeren under corona-demonstration	AM2025.01.03H
25.06.2024	Højesteret fastslår, at særlov om COVID-19 lån har forrang for Straffeloven § 289 a ved uberettiget ansøgning	AM2024.06.25H
09.09.2022	Højesteret nedsætter fængselsstraf for groft svig med COVID-19 hjælpepakker efter lovændring, men fastholder firedobling af tillæggsbøde	114/2021
09.09.2022	Reduktion af fængselsstraf for svindel med covid-19-hjælp pakker som følge af mellemliggende lovændring	113-2021

LANDSRET TEN · ANKEINSTANS

3

10.05.2023	Domsafsigelse for forsøg på bedrageri med COVID-19-kompensation og dokumentfalsk	S-179-22
17.03.2022	Betinget fængsel for brug af falsk coronapas: Landsretten anvender Covid-19 strafskærpselsesregel	S-3057-21
01.04.2020	Varetægtsfængsling stadfæstet for trussel mod politi med henvisning til coronavirus (Straffeloven § 119)	V.L. S-0723-20

BYRET TEN · FØRSTE INSTANS

6

03.07.2025	Svig med Corona-hjælp pakker: Fængsel i 3 år og 6 måneder og millionbøder til to eventarrangører	10060-11783
22.06.2023	Betinget fængsel og millionbøde for svindel med COVID-19-lønkomensation til familiemedlemmer	AM2023.06.22B
24.02.2021	Betinget fængsel for trusler, hærværk og tyveri af håndsprit under skærpende omstændigheder ved Covid-19	B4-11755/2020
15.02.2021	Direktør dømt for forsøg på COVID-19-relateret bedrageri mod Erhvervsstyrelsen	1939-2311
08.02.2021	Svigagtig lønkompenationsansøgning under COVID-19 hjælpepakke	132-153
08.01.2021	Fængselsstraf og udvisning for dokumentfalsk i forbindelse med omgåelse af Covid-19-indrejserestriktioner	Rettens nr. 1-11444/2020